

Notat

Beregnet klimaeffekt av klima og miljørelevante ordninger i jordbruksavtalen 2026

Oppdragsbeskrivelse

Klima- og miljødepartementet ber med dette Miljødirektoratet om å anslå utslippseffektene fram til 2030 og i 2035 av økt tiltaksgjennomføring som følge av endrede bevilgninger i jordbruksavtalen 2026.

Følgende ordninger omfattes:

- Regionalt miljøprogram (RMP)
- Verdiskapningsprogrammet for fornybar energi og teknologi i landbruket (VSP fornybar)
- tilskudd til levering av husdyrgjødsel til biogass (HGB)
- dreneringstilskudd

Den til enhver tid gjeldende framskrivning skal benyttes som referansebane.

Metode

Miljødirektoratet i samarbeid med Landbruksdirektoratet leverte i juni 2025 en rapport med metoder for å anslå klimaeffekten av årlige endringer i klima- og miljørelevante ordninger i jordbruksavtalen. Her ble utslippseffektene av endringer i ordningene Regionalt miljøprogram (RMP), Verdiskapningsprogrammet for fornybar energi og teknologi i landbruket (VSP fornybar), tilskudd til levering av husdyrgjødsel til biogass (HGB) og dreneringstilskuddet beregnet.

Beregninger i denne leveransen er gjort med metodikken beskrevet i overnevnte rapport. Beregningene er gjort med referansebanen NB26justert, tilsvarende referansebanen som ble benyttet i Klimatiltak i Norge 2026 rapporten.

En metodisk utfordring er der bevilgningen i 2025 ikke er lik utbetaling. Det er også omtalt i rapporten.

For å estimere klimaeffekten av bevilgningsendringer tar vi utgangspunkt i full klimaeffekt i ett år og multipliserer dette med prosentvis endring i bevilgning fra det året til neste. En utfordring med estimering av klimaeffekt for flere av ordningene er at bevilgede midler ikke er lik tildelte midler. Det gjør at den prosentvise endringen vi benytter for å estimere klimaeffekten ikke samsvarer med den faktiske endringen i tildelte midler. Videre er klimaeffekten koblet til tildeling og ikke bevilgning. Dette gjør estimatene på klimaeffekt av bevilgningsendring ikke treffer så godt på beregnet klimaeffekt basert på faktisk gjennomføring som følge av endringer i tildeling.

Dette er relevant for Levering av husdyrgjødsel til biogass, der bevilgningen har vært større enn utbetalingen. For biogass innebærer det at vi for 2025 beregner klimaeffekten basert på faktisk tiltaksgjennomføring, mens kronene er basert på bevilgningen fremfor utbetalingen. Det gjør at utslippseffekten per krone vil være noe underestimert. Dette er omtalt mer i rapporten.

For levering av husdyrgjødsel til biogass har bevilgningen vært større enn tildelingen, dette forklares av at det er andre barrierer for gjennomføring av tiltaket som diskutert i Klimatiltak i Norge 2025. Blant annet har flere av biogassanleggene hatt utsatt oppstartstid og uventede utfordringer i oppstartsfasen, som har påvirket mottakskapasiteten. Dette er trolig kilde til usikkerhet i estimatene, som vil avta over tid dersom andre barrierer for 102 Virkninger på klimagassutslipp av klima- og miljørelevante ordninger i jordbruksavtalen gjennomføring av tiltak bygges ned. En mulig metode som kan redusere denne usikkerheten er å ta utgangspunkt i tildelte midler i siste historiske år og regne på prosentvis endring fra tildelte midler og ny bevilgning. En utfordring med den tilnærmingen er at for ordninger hvor bevilgning ikke er lik tildeling i ett år vil det være grunn til å tro at bevilgning og tildeling ikke vil være lik neste år, derfor er det ikke sikkert at en slik tilnærming vil gi et bedre estimat.

For dreneringstilskuddet har tildelingene vært større enn bevilgningene de siste årene. Dette skyldes at det har blitt overført ubrukte midler fra tidligere år. Dersom det tildeles mer midler enn det som ble bevilget vil det innebære større utslippsreduksjoner enn estimert.

Vi har gjort en mindre justering av metoden i år. For tildeling fra VSP fornybar til biokull, ser vi at tonn biokull per støttekrone varierer mye fra år til år. Vi har derfor benyttet vektet gjennomsnitt over flere år for å beregne tonn biokull per støttekrone.

Resultater

Tabell 1 viser beregnet utslippseffekt av bevilgningsendringen for de klima og miljørelevante ordningene i 2026. Resultatene i tabellen inkluderer både de bokførte og de ikke-bokførte utslippseffekten som følge av bevilgningsendringene i jordbruksavtalen 2026. Se vedlagt Excel-ark for utvidet oversikt over resultatene inkludert fordeling mellom sektorer, bokførte og ikke bokførte utslipp.

Tabell 1: Estimert utslippseffekt av bevilgningsendringen for de klima og miljørelevante ordningene i 2026 i tonn CO₂-ekvivalenter. * Summen avviker på grunn av avrundinger.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2026-2030
RMP	10 300	10 300	10 300	10 300	10 300	10 300	10 300	10 300	10 300	10 300	51 500
VSP		30	1 200	2 400	3 500	4 700	5 800	7 000	8 200	9 300	7 100
HGB	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	8 400*
Drenering		600	1 200	1 900	2 500	3 000	3 700	4 300	4 900	5 600	6 200

